

				روزنه					

راه‌پیمایی بزرگ اربعین برگزار شد

۲۶ میلیون زائر کربلا

● کربلا و شهرهای اطرافش روزهای گذشته بار دیگر میزبان خیل عظیم زائران اربعین بودند؛ زائرانی که ۴۰ روز پس از عاشورا، با هر وسیله‌ای سعی داشتند خود را به جاده نجف به کربلا برسانند تا با پای پیاده به زیارت پارک‌های امام حسین(ع) و حضرت ابوالفضل العباس(ع) بروند. طبق آنچه وزیر حمل‌ونقل عراق اعلام کرده بود، حدود ۲۶ میلیون زائر از ۶۰ کشور خود را به جاده کربلا رسانده بودند. جمعیتی حدود دو میلیون نفر از این ۲۶ میلیون را هم ایرانیانی تشکیل می‌دادند که همچنان در راه بازگشت به کشور هستند. در طول این روزها، «اسحاق جهانگیری» معاون اول رئیس‌جمهوری، و «عبدالرضا رحمانی‌فضلی» وزیر کشور، برای بازدید از وضعیت مرزها عازم مناطق مرزی شدند. «جهانگیری» همچنین سفری یک‌روزه هم به نجف اشرف داشت.

روز گذشته به مناسبت پایان مراسم اربعین، «محمدجواد ظریف» وزیر امور خارجه در پیامی ضمن تشکر از همه مسئولان عالی‌رتبه، دولت و ملت عراق برای میزبانی کریمانه و شایسته از میلیون‌ها زائر از جمله زائران ایرانی، تاکید کرد: «بی‌تردید مراسم باشکوه اربعین اسمال، مصداق حقیقی وحدت همه خداجویان، موحدان و آزادگان جهان بر محور عدالت‌طلبی، مبارزه با ظلم و افراط‌گری و مواجهه با انحراف در ارزش‌ها و آموزه‌های حقیقی الهی بود. «ظریف» در این پیام همچنین مراتب سپاس ویژه خویش را از مراجع عظام دینی مقیم عراق که با هدایت الهی و معنوی خویش، راهنما و راهگشای برگزاری این مراسم با عظمت بودند، اعلام کرد. در قسمتی از این پیام آمده: «لازم می‌دانم از همه مسئولان عالی‌رتبه، دولت و ملت خستگی‌ناپذیر عراق برای میزبانی کریمانه و شایسته از میلیون‌ها زائر از جمله زائران ایرانی تقدیر و تشکر نمایم. همچنین مراتب سپاس ویژه خویش را از مراجع عظام دینی مقیم عراق که با هدایت الهی و معنوی خویش، راهنما و راهگشای برگزاری این مراسم با عظمت بودند، اعلام کنم. از درگاه خداوند بزرگ برای دولت و ملت بزرگ عراق سعادت و بهروزی مسئلت می‌کنم».

این در حالی است که روزهای پیش از اربعین، نقاط مرزی ایران و عراق، شاهد ازدحام شدید زائرانی بود که از ایران عازم کربلا بودند. ستاد اربعین وزارت کشور که متشکل از مقامات این وزارتخانه و همچنین مقامات مرزبانی هستند، بارها در طول روزهای گذشته از زائران خواسته بودند که طبق مقررات از مرزها خارج شوند. طبق آنچه «مهر» از مرز چذابه گزارش داده، تعدادی از زائران توانسته‌اند بدون ویزا وارد عراق شوند. همچنین تعداد بیش از یک هزار و ۵۰۰ نفر که قصد ورود بدون ویزا به عراق را داشتند باعث ایجاد بی‌نظمی در دو مرز چذابه و شلمچه شدند.

شاید به همین دلیل باشد که وزارت کشور عراق شامگاه دوشنبه اعلام کرد که حق استفاده از زور علیه شهروندان ایرانی را برای خود محفوظ می‌داند اما از این اقدام خودداری کرده است.

وزارت کشور عراق در بیانیه مذکور، مدعی شده که هزاران زائر ایرانی بدون ویزا و با حمله به مرزبانان عراقی وارد خاک عراق شدند. به گزارش «انتخاب» به نقل از «رویترز»، وزارت کشور عراق در این بیانیه ضمن انتقاد از مرزبانان ایران مدعی شد: «هزاران زائر ایرانی بدون ویزا با حمله به گزرگاه مرزی زرباطیه (مهران)، تخریب تأسیسات آن و زخمی‌کردن مرزبانان عراقی، وارد خاک عراق شدند». وزارت کشور عراق همچنین مقامات ایرانی را متهم کرد که به ده‌ها هزار نفر از زائران اجازه داده است بدون ویزا، به گذرگاه مرزی حمله کنند و بدون ویزا وارد کشور شوند. در ادامه این بیانیه آمده است: «مسئولیت این حادثه را برعهده طرف ایرانی می‌دانیم زیرا با تعهدات و وظایف خود به صورت مسئولانه عمل نکردند و باعث شدند وضعیت در مرز از کنترل خارج شود و افراد بدون دریافت ویزا وارد شوند».

در همین حال «حسن قشقاوی» معاون کنسولی وزارت خارجه ایران، با هشدار نسبت به ورود بدون ویزای زائران به عراق گفته بود: «تصمیم‌گیری درباره ویزا با حاکمیت ما نیست بلکه در اختیار عراق است و طرف عراقی به ما تاکید می‌کند که حتی یک نفر حق گذر بدون ویزا ندارد. افرادی که بدون گذرنامه وارد کشور عراق می‌شوند باید انتظار مجازات سنگین تا حد شش سال حبس را نیز داشته باشند».

اما شاید مهم‌ترین بخش از مراسم اربعین، مربوط به تأمین امنیت مراسم بود. در روزهایی که ازدحام جمعیت در راه کربلا اوج گرفته بود، تهدیدات امنیتی هم پیش‌ازینش شده بود. به شکلی که در چند روز اخیر چندین مرتبه خبر ناکامی اقدامات انتحاری عوامل داعش از سوی مقامات امنیتی عراق منتشر شد. به گزارش «ایسنا» یکی از فرماندهان داوطلبان مردمی از خنثی‌شدن طرح تروستیستی داعش برای هدف قراردادن زائران اربعین سبب سستی یا ۵۸ خودروی بمب‌گذاری‌شده، خبر داد. همچنین در چند نوبت دیگر عوامل انتحاری که سعی داشتند، زائران را هدف قرار دهند، پیش از رسیدن به جاده محل عبور زوار به سمت کربلا توسط نیروهای امنیتی عراقی، به هلاکت رسیدند.

میرزاکوکچ خان جنگلی را، دوستدارانش مجاهدی آزاده می‌خوانند و منتقدانشش او را فردی متمایل به روس‌ها که در اندیشه انتزاع گیلان از ایران و بیوستن به شوروی بوده معرفی می‌کنند. اما برای ردشن همه این روایات، شواهدی وجود دارد؛ شواهدی که بررسی آنها از میرزاکوکچ خان، چهره آرمانگرایی را نشان می‌دهد که با مشروطه‌خواهان، راه را آغاز کرد، مجذوب انقلابیون روس شد، از بلشویک‌ها زخم خیانت چشید و در روزهای که هیچ حامی خارجی برایش باقی نمانده بود، از باران داخلی خود همچون کسمایی و چمنی نیز جدا شد، دل به آلبانی سپرد و در نهایت به دبلیی نامعلوم با کانوک آلمانی راهی کوهستان شد و در همان مسیر از دنیا رفت. اما برای پی‌بردن به جزئیات راهی که میرزا در طول دوران هفت‌ساله اقدامات خود که تحت عنوان نهضت جنگل انجام شده بود، طی کرد لازم است این دوره را به دو بخش تقسیم کنیم: بخش اول میرزا در قاصت یکی از اعضای ارشد هیات اتحاد اسلام و بخش دوم میرزای مستقلی که با بلشویک‌های روس متحد می‌شود، به‌سرعت از آنها جدا و رشته امور از دستش خارج می‌شود.

میرزا در مسلک سیدجمال

مقطع اول را می‌توان از آغاز فعالیت میرزا تا پایان همکاری او با هیات اتحاد اسلام و ایام شکل‌گیری جمهوری شورایی گیلان دانست. بنا بر اسناد موجود، میرزا در مردادماه سال ۱۲۸۶، یعنی یک سال پس از تصویب فرمان مشروطه و در ۲۵ سالگی فرم عضویت در تشکلی به نام انجمن روحانیون رشت را پر کرده است. این تشکل که هسته آن از روحانیون و طلبه‌های مشروطه‌خواه گیلانی در جمله میرزاکوکچ‌خان شکل گرفته بود، دروازه ورود میرزا به مبارزات است. میرزا در این دوران به جمع‌آوری قشون و تعلیم نظامی آنها می‌پرداخت و یک‌بار هم در کنار قشون خود قصد حرکت به سمت تهران برای حمایت از مشروطه‌خواهان را داشت که در میانه راه خبر رسید محمدعلی‌شاه مجلس را به توط بست و کاری از یاران میرزا برنمی‌آید و او به‌همراه قشون خود به رشت بازگشت. با شروع دوران خفقان پس از توط‌بستن مجلس، مدتی به تفلیس رفت و در آنجا با تفکرات اولیه سوسیالیست‌هایی که علیه حکومت روسیه تزاری مبارزه می‌کردند آشنا شد. پس از بازگشت به گیلان، در زمان فتح تهران، با مشروطه‌خواهان تهرانی همکاری کرد، اما بازگشت محمدعلی‌شاه با حمایت روس‌ها، باعث شد بار دیگر ایام زندگی مخفیانه او فرا برسد. پس از مدتی زندگی در گیلان، دوباره به تهران آمد و پس از حدود چهارسال زندگی در تهران، در سال ۱۲۹۲ شمسی، یعنی تقریباً یک‌سال پیش از آغاز جنگ جهانی اول به «هیات اتحاد اسلام» که با سران آن آشنایی و مراوده پیدا کرده بود، پیوست. «اتحاد اسلام» را می‌توان دنباله اندیشه سیدجمال‌الدین اسدآبادی دانست. «سیدجمال به همان میزان که بهره‌جویی مسئولان از پیشرفت‌های اروپا در عرصه علم را ضروری می‌شمرد، آتسان را به وحدت سیاسی و ایستادگی در برابر استعمار غرب و سیاست‌های توسعه‌طلبانه اروپایی‌ها فرامی‌خواند و قدرت خودکامه را بزرگ‌ترین مانع و عامل ضعف و ناتوانی شرق در مقابل استعمار اروپا می‌دانست و از آن به‌عنوان مایه حقارت و ذلالت مسئولان یاد می‌کرد. بنابراین پیش‌شارکت مردم در اداره امور خویش را عامل پیشرفت می‌دانست و خواستار تغییر ساختار قدرت فردی و حاکمیت «آزادی» و «دموکراسی» برپایه شورا بود». (جریان‌های تفسیری معاصر و مسئله آزادی- محسن آرمین) هرچند پایگاه اصلی «اتحاد اسلام» در استانبول بود اما در ایران نیز این تشکل، نیروهای خود را داشت و از جمله در زمان حضور میرزا در تهران می‌توان از افرادی همچون سیدحسن مدرس، سیدمحمدرضا مساوات، سیدمحمد کمزادی، سلیمان محسن اسکندری و میرزاظاهر تنکابنی که عضویت این سازمان را پذیرفته و در پیشرفت هدف سازمان، شرکت فعالانه داشتند، نام برد. میرزا که با این افراد ارتباط‌هایی داشت، به عضویت این سازمان درآمد و راهاندازی کانون مقاومت شمال کشور به میرزا محول شد و او دوباره به رشت بازگشت و در رشت در بازه زمانی منتهی به آغاز جنگ جهانی اول اتفاق افتاد.

مردادماه ۱۲۹۳ بود که این جنگ آغاز شد و چندماه بعد یعنی درست در روز ۲۸ دی‌ماه همان سال، قرارداد ۱۹۱۵ بین بریتانیا و روسیه منعقد شد؛ قراردادی که به‌موجب آن دایره نفوذ دو کشور در ایران افزایش می‌یافت و همین امر، قیام‌های ملی در مقابل بیگانگان را موجب شد. **آشنایی‌میان‌مسلمان باافکار سوسیالیستی**
این‌گونه که محمدعلی گیلک، از اعضای نهضت جنگل، در کتاب تاریخ انقلاب جنگل به روایت شاهدان عینی (نشر گیلک‌ان- چاپ ۱۳۷۱) آورده، اردیبهشت و خرداد سال ۱۲۹۴، میرزا از راه مازندران به تنکابن آمد و تصمیم به سازماندهی قیام گرفت اما کسی او را همراهی نکرد و با وجود ممنوعیت قانونی برای ورود به رشت، مخفیانه به این شهر بازگشت. یک‌ماه زندگی مخفیانه و تلاش و رایزنی دوستان میرزا سرانجام به اخذ امان‌نامه برای بازگشت او به شهر منتهی شد و از آن پس کار سازماندهی نیروها و خرید اسلحه و تشکیل پایگاه نظامی میرزا در جنگل‌های «تولم» آغاز شد. ۲۰ مرداد ۱۲۹۴ را به‌عنوان زمان ورود میرزا به جنگل‌های تولم ومبدا تاریخی مبارزات جنگلی‌ها می‌دانند؛ میرزا در این زمان در کنار حاج احمد کسمایی که از تجار متمول صاحب جایگاه گیلان بود، به‌عنوان بازوی نظامی هیات اتحاد اسلام عمل می‌کرد. قیام دبلیار تنگستان علیه نفوذ انگلیس به سرزمین‌های جنوبی کشور نیز در همین ایام آغاز شد. در این ایام میرزا را می‌توان مبارزی تحت‌تأثیر نواندیشی دینی به مثنی سیدجمال و تحت‌تأثیر افکار هیات اتحاد اسلام دانست که در عین حال، پس از سفر به تفلیس و آشنایی با سرگو اورجونیکی‌زه، بنیان‌های فکری سوسیالیستی نیز در ذهنش شکل گرفته است. بنیان‌هایی که البته دوستداران میرزا می‌گویند، معطوف به آزادی‌خواهی و عدالت‌طلبی انقلابیون روس بوده و ربطی به بلشویکسم نداشته است. میرزا که سودای جنگ مسلحانه را روس‌ها و قشون دولتی حاضر در گیلان را در سر داشت، در اولین سال اقامت در جنگل‌های تولم، تصمیم گرفت با جمع‌آوری کمک‌های مردمی و همچنین جمع‌کردن اسلحه‌هایی که مردم در خانه‌ها داشتند، خود را تجهیز کند. محمدعلی گیلک در این‌باره در خاطراتش می‌نویسد: «شب‌ها به اثر اطلاعات واصله از بیراهه به خانه اشخاصی که تفنگ داشتند ورود کرده و آنها را بیدار می‌کردند و سپس از اطمینان‌دادن به اینکه هیچ تعرضی به مال و شخص آنها نخواهند نمود، اسلحه را گرفته و می‌رفتند». در همین ایام است که به دلیل این تحركات نیروهای جنگلی و نفرت مردم از نیروهای روس و قشون دولتی، شایعاتی درباره قشون میرزا و تاجی‌بودن او نیز در دهان به‌دهان می‌چرخد و درباره تعداد نیروهای میرزا و نحوه جنگاور‌های آنان، روایت‌های مبالغه‌آمیز بر سر زبان‌ها می‌افتد. همین شایعات بابت حساسیت کنسولگری روس و اعزام خوانین محلی برای سرکوب جنگلی‌ها می‌شود. اعزام‌هایی که در نتیجه آن حسن‌خان آلبانی هم برای حفظ منطقه تحت نفوذ خود در ماسوله، به میرزا می‌پیوندد و سپاه چند ده‌نفره او موفق به شکست‌دادن قشون اعزامی می‌شود تا این خبر در شهر بر قوت شایعات درباره نیروهای جنگل بیفزاید. جنگلی‌ها پس از این مرحله با حمایت آلبانی وارد ماسوله شدند و «خالو قربان» نیز در ماسوله به جمع یاران میرزا پیوست. پس از این مرحله بود که کنسولگری روس برای اولین‌بار نیروهای خود را به جنگ میرزا فرستاد. میرزا در شنی که به نزدیک سپاه روس‌ها رسید و قرار بود درآی آن شب، جنگ را آغاز کند، نطق آتشینی برای یاران کمک‌تعداد خود می‌کنند. «سیدالشهدا» و پیروزی او بر بنی‌امیه می‌گوید و تاکید می‌کند: «ما زوال ملت و اضمحلال مملکت را طالب نیستیم. ما برای قطع ایادی اجانب و مزدوران آنها که سال‌هاست خون ما را مکیده و ما را به این روز نمانده و احساسات وطن‌پرستی ما را کشته و می‌خواهند ما را غلام خود نمایند، جمع شده و اسلحه به دست گرفته‌ایم. سرانجام، روز به‌شهریور ۳۱ شهریور ۱۲۹۴، جنگ درمی‌گیرد و جنگلی‌ها پس از ۹ ساعت مبارزه بر قزاق‌ها و نیروهای روس غلبه می‌کنند. اما اختلافات سران گروه‌های همراه میرزا بر سر غنایم آغاز و در نهایت منجر به جدایی برخی‌ها از سپاه میرزا می‌شود؛ آن هم در شرایطی که قوای روس با تجهیز کامل به سمت ماسوله حرکت و جنگلی‌ها را محاصره کرده بودند. اواسط بهمن‌ماه ۱۲۹۴ در اثر حمله روس‌ها به باقی‌ماندگان نیروهای میرزا، آنها به سمت جنگل‌های کسما و کوه‌های شفت و فومن فرار می‌کنند و متفرق می‌شوند. هسته نیروهای جنگل از این پس در کسما متشکل می‌شود و دوباره آوازه آنها به رشت می‌رسد.

انقلاب کمونیست‌ها در روسیه و تأثیر آن بر نهضت میرزا
در سال ۱۲۹۵ استراتژی روس‌ها دوباره به سمت استفاده از نیروهای دولتی ایران برای سرکوب جنگلی‌ها تغییر می‌کند. اواخر این سال انقلاب اول روسیه به پیروزی می‌رسد، نیکولای دوم، آخرین تزار روسیه، از سلطنت خلع می‌شود و دولت موقت به رهبری الکساندر کرسکی به قدرت می‌رسد. در این زمان نیروهای جنگل با آزادی عمل بیشتری در کسما به تقویت پایگاه و توسعه نیروهای خود

تاریخ سیاسی

نگاهی به فراز و فرود نهضت جنگل در سالروز مرگ میرزا

جمهوری سرخ در جنگل سبز

مهدی قدیمی

مشغول بودند. در این دوره هم، میرزا در کنار حاج‌احمد کسمایی که یکی از بزرگ‌ترین و با نفوذترین تاجران وقت بود، سپاهیان خود را تحت عنوان هیات اتحاد اسلام سازماندهی می‌کردند. چند ماه بعد، یعنی دقیقاً در روز ۲۰ خرداد سال ۱۲۹۶، جنگلی‌ها در کسما اولین شماره روزنامه خود را منتشر می‌کنند. روزنامه «جنگل» درواقع هفته‌نامه‌ای بود که ارکان رسمی تشکیلات جنگلی‌ها به ششمار می‌رفت. شعف سران جنگل از پیروزی اولیه انقلاب مسکو در چهارمین شماره این نشریه کاملاً مشهود بود. میرزا و برخی از همراهانش، پیروزی انقلاب فوریه مسکو را به معنای پیروزی آزادی‌خواهان دموکراسی‌خواه در سرزمین تزارها می‌دانستند و رسانه‌های روسی نیز این باور را در آنان تقویت می‌کرد. در چهارمین شماره نشریه جنگل، ترجمه مطلبی از یک نشریه روسی چاپ شد که در آن آمده بود: «قشون قفقاز حق هر ملتی برای اداره‌کردن امور خود به دست خود را محترم می‌شمارد و هیچ‌گونه مخالفت و جلوگیری برای تشکیلات جدید ایرانی‌ها در ایران نخواهد نمود. بلکه به‌طور صمیمانه مایل است مأموران حکومت قبلی را که سبب میجیان و نفرت ایرانی‌ها نسبت به روس‌ها بودند از میان بردارد تا آنکه در آینده هیچ‌گونه موانع و محظوری برای حسن ارتباط صمیمانه میان دموکراسی ایران و روس نباشد». چندی بعد، قشون روس پس از هماهنگ‌کردن امور با قشون میرزا، در کمال آرامش شروع به ترک گیلان و عزیمت به سوی قفقاز کردند. این دوره زمانی را می‌توان اوج اقتدار جنگلی‌ها دانست. خروج نیروهای روس از منطقه و همچنین ضعف دولت مرکزی که در اثر اشغال نقاط مختلف ایران و اوضاع بد اقتصادی، در ناتوانی به سر می‌برد و توان اعزام نیرو برای سرکوب جنگلی‌ها را نداشت، باعث شده بود تا عملاً هیات اتحاد اسلام اداره امور بخش‌هایی از گیلان را در دست بگیرد. قطعی سال‌های پایانی جنگ جهانی اول در ایران هم مجال دیگری بود برای عرض اندام هیات اتحاد اسلام. به دلیل حاصلخیزی‌بودن گیلان، جمعیت زیادی از آذربایجان و همدان و قزوین و کردستان و تهران به گیلان مهاجرت کردند و هیات اتحاد برای معتمدان محلی که بودند، به اوضاع این مهاجران فعالیت می‌کردند، مقررری ماهانه می‌داد و حتی به روایت محمدعلی گیلک، در این ایام پرورشگاهی نیز برای یتیمان تأسیس شد. اطلاعاتی‌ای که در شماره ۲۲ روزنامه جنگل در تاریخ ۲۲ دی سال ۱۲۹۶ منتشر شد، ضمن گزارش از نحوه ساماندهی مهاجران و آوارگان و تخصیص رقم ماهانه ۱۰هزار تومان از طرف هیات اتحاد اسلام برای این امر، متن را با این شعار به پایان برده بود: «زند، بادهای مساوات و برابری» این در حالی بود که تنها دو ماه قبل، یعنی در آبان ۱۲۹۶، انقلاب اکتبر روسیه انجام شده و بلشویک‌ها در این کشور به حکومت رسیده بودند. در همین ایام بود که قوای روس و آلمان برای خروج نیروهای خود از ایران به توافق رسیدند. در این توافق‌نامه بلشویک‌ها تالم‌الاختیار لکمان توانستند نظرات خود را به نمایندگان روس بقبولانند و در ماده ۱۰ سند توافق این عبارت را بگنجانند: «فرماندهان کل قشون عثمانی و روس، براساس آزادی و استقلال و تمامیت خاک ایران، حاضرند قشون خود را از ایران بیرون ببرند و هرچه زودتر، درباره برنامه و جزئیات اجرای منظور با دولت ایران وارد مذاکره ملی و استقلال و آزادی ایران را هم استانیل و لنین در اعلامیه مشترکی صراحتاً اعلام کردند: «ما اعلام می‌کنیم عهدنامه سَرّی راجع به تقسیم ایران، ملغی‌الاثر و یاره گردیده است». ۱۶ دی ۱۲۹۶ هم تروتسکی در نامه‌ای به نماینده ایران در پطرگوراد نوشت: «کلیه معاهدات سابق و لاحق آن (منظور قرارداد ۱۹۰۷ است) و هرچه حیات ملی و استقلال و آزادی ایران را محدود کند، از درجه اعتبار ساقط است.»

شاید در چنین شرایطی، برای میرزا که به تبع مثنی سیدجمال می‌خواست ضمن حفظ هویت اسلامی، از دستاوردهای دین مدرن نیز بهره گیرد، بسیار مقبول بود که دموکراسی و عدالت و آزادی روس‌های انقلابی را سرلوحه کار خود قرار دهد و درحالی‌که بنا به خاطرات و روایات موجود، همچنان فراطش شرعی را با دقت به‌جا می‌آورد و از الطاف خدا به مجاهدان جنگل سخن می‌گوید و خطبه‌هایی در وصف سیدالشهدا می‌خواند، به دنبال بازآفرینی چیزی شبیه انقلاب اکتبر مسکو، در ایران باشد.

اما نکته تأمل‌برانگیزی که می‌تواند فرضیه بیوتسن میرزا به شاید در چنین شرایطی، برای میرزا که به تبع مثنی سیدجمال می‌خواست ضمن حفظ هویت اسلامی، از دستاوردهای دین مدرن نیز بهره گیرد، بسیار مقبول بود که دموکراسی و عدالت و آزادی روس‌های انقلابی را سرلوحه کار خود قرار دهد و درحالی‌که بنا به خاطرات و روایات موجود، همچنان فراطش شرعی را با دقت به‌جا می‌آورد و از الطاف خدا به مجاهدان جنگل سخن می‌گوید و خطبه‌هایی در وصف سیدالشهدا می‌خواند، به دنبال بازآفرینی چیزی شبیه انقلاب اکتبر مسکو، در ایران باشد. اما نکته تأمل‌برانگیزی که می‌تواند فرضیه بیوتسن میرزا به

				آینه دیروز					

۹ سال پیش در چنین روزی

- تهرانی‌ها جمعه‌شب با بارش برف پاییزی تا چهار بامداد در ترافیک سنگین بزرگراه‌ها گرفتار بودند
- به دلیل اعتراض دانشجویان امیرکبیر، وزیر علوم پشت در ماند
- با پایان عملیات نصب دکل و رسیدن به ارتفاع ۴۳۵متری، «برج میلاد» به اوج رسید
- افزایش فشار برای سقوط سنپتوره
- محسن رضانی: اگر سران اصولگرا به توافق نرسند، نیروهای ارزشی راساً اقدام خواهند کرد
- مدیرکل انتخابات وزارت کشور: مصاحبه مطبوعاتی بادامچیان و غفوری‌فرد تبلیغاتی بود
- احمدی‌نژاد: در دهه فجر دو کشف بزرگ علمی اعلام می‌شود
- کدخدایی: عملکرد شورای نگهبان در انتخاب‌های مختلف نمونه است

ایران

- طالبانی رفت، اردوغان آمد، تهران کانون دیپلماسی منطقه
- کارتز و نخست‌وزیر ایتالیا خواستار مذاکره با ایران برای حل بحران عراق شدند
- صندوق مهررضا از سال آینده وام مسکن پرداخت می‌کند
- کیفرخواست سنگین دادستان علیه عامل ترور قاضی مقدس
- معاون اجرایی رئیس‌جمهوری: دبلیی برای اجرانشدن مصوبه‌های استانی وجود ندارد
- گره رایزنی‌های ۵+۱ درباره ایران باز نشد
- سناد عالی همکاری ایران و عراق تشکیل می‌شود
- دعوت از رئیس‌جمهور سوئیس برای سفر به ایران

اعتراضات

- موج جدید فیلتر سایت‌های اینترنتی در ایران؛ امروزن فیلتر شد
- نبرد سیاسی در خیابان‌های بیروت ادامه دارد؛ سیدحسن نصرالله تاکید کرد تظاهرات با آرامش کامل آغاز شود و پایان یابد
- برای ارائه یک لیست واحد در انتخابات شوراها: صف طولانی ژنرال‌های محافظه‌کار
- رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس: عامل اصلی اختلافات را باید در لندن و نیویورک یافت
- حمایت مجمع روحانیون از اتحاد اصلاح‌طلبان
- عضو شورای مرکزی فراکسیون اکتریت: دولت چند کارت زرد و قرمز بودج‌های گرفته است
- عضو فراکسیون اقلیت مجلس: رئیس‌جمهور شعارهای کمی را مطرح کند
- احمدی‌نژاد: هیچ چیز از آمریکا نمی‌خواهیم به‌جز ترک عراق. مخالفان دولت لبنان حق اعتراض دارند

کیمیان

- ضرب‌الاجل طرفداران حزب‌الله به سنیوره کریمی‌راد: تعطیلی دانشگاه‌هاوایی قطعی است
- محاکمه متهمان ترور قاضی مقدس به‌عنوان مفسدی‌الارض
- مرتضی طلائی، سخنگوی جبهه اصولگرایان اصلاح‌طلب: حتی فکشرش را هم نمی‌کنیم که اصولگرایان نتوانند وحدت کنند
- مدیکل انتخابات وزارت کشور: تبلیغات داوطلبان شوراها و میان‌دوره‌ای مجلس تا ۱۶ آذر ممنوع است
- سخنگوی قوه قضائیه: تعطیلی دانشگاه‌هاوایی از نظر قضائی قطعی و مدارک صادرشده از سوی این دانشگاه فاقد ارزش است
- بیانیه مشترک دبیران جامعتین درباره انتخابات

خبرگان

روایت

- احمدی‌نژاد در گفت‌وگو با الجزیره: هدف آمریکا و انگلیس تبدیل‌کردن عراق به زمین سوخته است
- اروپا متن پیش‌نویس قطع‌نامه علیه ایران را تعدیل کرد
- سازمان ملل شش قطع‌نامه در محکومیت اسرائیل صادر کرد
- رئیس پلیس تهران: با شناسنامه‌دارکردن ارادل و اوباش بخشی از نگرانی‌های جامعه را برطرف می‌کنیم
- وزیر سابق انگلیس: حمایت از جنگ عراق بزرگ‌ترین اشتباهم بود
- سخنگوی قوه قضائیه: تعطیلی دانشگاه‌هاوایی قطعی است
- کدخدایی: ششورای نگهبان هیچ نگاه گروهی و جناحی نداشته است

اطلاعات

- احمدی‌نژاد: آمریکا عامل تحریک اختلافات میان شیعیان، سنی‌ها و کردهای عراق است
- نخست‌وزیر ترکیه مورد استقبال رسمی معاون اول رئیس‌جمهور قرار گرفت
- حسنی مبارک مدعی دخالت ایران در امور لبنان شد
- اردوغان پیش از سفر به ایران: ترکیه خواهان تأمین صلح و ثبات در منطقه است

ادامه در صفحه ۷